

Årsplan for 9 trinn i samfunnsfag skoleåret 2024-2025

LÆREVERK/LÆRINGSRESSURSER: Relevans, Arena, Makt og menneske, www.elevkanalen.no

UKETIMER: 2

Periode	Hvorfor skal elevene lære? -fagets relevans	Hva eleven skal lære -kjerneelement -gr.l. ferdigheter -tverrfaglige temaer -kompetansemål	Hvordan skal elevene lære?	
			-aktivitet -ressurser	Vurdering (VFL)
34-37	<ul style="list-style-type: none"> Gjøre elevene kjent med Europakartet, for å lettere ha oversikt når vi skal gjennomgå ulike verdenshistorier. Elevene skal være kjent med de positive og negative sidene rundt nasjonalisme og nasjonsbygging 	<p>Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Undring og utforskning</p> <ul style="list-style-type: none"> Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst. Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk. 	<ul style="list-style-type: none"> En liten test i Europakartet, elevene gjør seg kjent med land og hovedsteder Se sammenhenger med dagens politiske situasjon og endringer av verdenskart. Hva er en nasjonalstat? Arena 9, kapittel 4: Nasjonalisme Digitale kart og selvtester 	Elevene jobber med arbeidsdokumenter i Classroom. Ingen tallkarakter, men arbeid skal leveres inn.
38-39	<ul style="list-style-type: none"> Gjøre elevene kjent med årsaker og konsekvenser av sentrale historiske hendelser. 	<p>Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.</p> <p>Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikter og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane.</p>	<p>Relevans 9, kapittel 1: Perspektiver og ideologier</p> <p>Arena 9, kapittel 5: <i>Første verdenskrig - årsaker og konsekvenser</i></p> <p>Første del av emnet, før vi får en liten pause grunnet høstferie og tverrfaglig tema.</p> <p>Film: 1917</p> <p>Film: En dag uten krig</p>	

41-44	<p>Gjøre elevene kjent med årsaker og konsekvenser av sentrale historiske hendelser.</p>	<p>Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.</p> <p>Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikter og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane.</p>	<p>Arena 9, kapittel 5: <i>Første verdenskrig - årsaker og konsekvenser</i></p> <p>Vi fortsetter med temaet.</p>	<p>Innleveringsoppgave.</p> <p>Muntlig presentasjon eller Screencastify/ adobe spark</p>
45-50	<p>Elevene skal se sammenheng mellom historiske hendelser og situasjonen i verden i dag. Lære hva slags konsekvenser koloniseringen av Afrika har gitt.</p>	<p>Demokratiforståing og deltaking Berekraftige samfunn</p> <p>Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk.</p> <p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.</p> <p>Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikter og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane.</p>	<p>Arena 9 kap. 9: <i>Kampen om Afrika - kappløp om kolonier og ressurser</i></p> <p>Kobolt-industrien idag Negative og positive konsekvenser?</p> <p>Film: Blood Diamond Film: The last King of Scotland Film: Farvel Bafana</p>	<p>Podcast Fagartikkel Fremføring</p>
2-4	<p>Elevene skal kunne sammenligne forskjellige levekår i verden idag. Bli kjent med FNs bærekraftsmål og hvordan de kan bidra til en bærekraftig utvikling. Hva er det som påvirker menneskers levekår?</p>	<p>Bærekraftige samfunn</p> <p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst</p> <p>Samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag.</p> <p>Reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, leveste og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald.</p>	<p>Arena 9 kap. 10: <i>Fattigdom og rikdom i verden - store forskjeller</i></p> <p><i>Gruppearbeid om temaet.</i></p>	<p>Innleveringsoppgave: Sammenligne to land med utgangspunkt i HDI, levealder, spedbarnsdødelighet, fattigdom, skolegang, klima, naturressurser o.l.</p>

5-7	<p>Gjøre elevene mer bevisste på sine egne valg, rettigheter og grenser.</p> <p>Gjøre elevene i stand til å reflektere og forklare hva seksualitet er.</p>	<p>Identitetsutvikling og fellesskap</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beskrive sentrale lover, regler og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt. - Reflektere over korleis identitet, sjølvbilete og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskete hendingar. - Reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald. 	<ul style="list-style-type: none"> - Arena kap. 1: <i>Psykisk helse, ungdomstid og rusmidler – ditt liv, dine grenser, dine valg</i> - Arena kap. 2: <i>Seksualitet – ditt liv, dine grenser, dine valg</i> - <i>Dembra.no</i> - Arena kap. 3: <i>Samisk eller norsk - om identitet, stolthet og skam</i> - Dokumentar Den stille kampen 	<p>Fagsamtale? Skuespill?</p>
9-15	<p>Gjøre elevene kjent med årsaker og konsekvenser av sentrale historiske hendelser</p>	<p>Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konfliktrar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane.</p> <p>Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk.</p> <p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.</p> <p>Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av terrorhandlingar og folkemord, som holocaust, og reflektere over korleis ekstreme haldningar og ekstreme handlingar kan førebyggjast.</p>	<p>Arena 9, kap. 6: <i>Mot en ny storkrig, mellomkrigstid og annen verdenskrig</i></p> <p>Arena kap. 7: <i>Okkupert – mellomkrigstiden og annen verdenskrig i Norge (Mulig dette utsettes til uke 19)</i></p> <p>Ideologier fra Refleks.</p> <p>Ta opp igjen litt fra kap. 4? “Nasjonalisme som splitter”?</p> <p>(Arena kap. 8 om FN kan brukes som en avslutning på 2VK) https://tv.nrk.no/serie/det-be-gynte-i-polen/sesong/1/episod e/1/avspiller Fin intro til temaet 2.vk</p>	<p>Skriftlig prøve i Google Skjema</p>
16	<p>PÅSKEFERIE</p>			
17-21	<p>TVERRFAGLIG TEMA: BÆREKRAFTIG UTVIKLING -</p>	<p>Bærekraftige samfunn</p> <p>Utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur.</p> <p>Samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår,</p>		

		busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag.		
22-25	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal kunne reflektere over hvorfor vi jobber - Forklare hva et budsjett er - Drøfte hva slags jobber det vil bli bruk for i fremtiden - Hva er bærekraftige forbruksvalg? 	<p>Bærekraftige samfunn, folkehelse og livsmestring</p> <p>vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet.</p> <p>beskrive ulike dimensjonar ved berekraftig utvikling og korleis dei påverkar kvarandre, og presentere tiltak for meir berekraftige samfunn.</p>		

Lærere: Rune Jacob Moldvik og Inga Helle